

Emigracja czy imigracja? – Emigrazione o immigrazione?

Emilia Rutkowska

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka włoskiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcące i technikum

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Emigracja czy imigracja? – *Emigrazione o immigrazione?*

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator projektu

Nauczyciel języka włoskiego

2.2. Pozostali

Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, historii, geografii, informatyki, etyki/filozofii/wychowawca.

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Pierwsza połowa marca

3.2. Zakończenie projektu

Druga połowa kwietnia

4. Cele projektu

Niniejszy scenariusz stanowi uzupełnienie programu nauczania języka włoskiego *L'italiano con piacere*. Praca metodą projektu zaproponowana w niniejszym scenariuszu umożliwia realizację celów w zakresie kompetencji kluczowych oraz celów zawartych w podstawie programowej dla III etapu edukacyjnego.

4.1. Cele ogólne

- komunikowanie się w języku włoskim, w szczególności wyrażanie swoich opinii, argumentowanie oraz debatowanie w języku włoskim,
- stawianie pytań, hipotez, proponowanie odpowiedzi w języku włoskim,
- posługiwanie się nazewnictwem geograficznym dotyczącym ukształtowania terenu Włoch,
- rozwijanie postawy prospołecznej poprzez poznanie i zrozumienie zjawisk społecznych, w tym emigracji i migracji na podstawie ruchów migracyjnych na terenie Włoch,
- kształcenie wrażliwości społecznej oraz postawy otwartości wobec świata i kultury,
- korzystanie z planów, map,
- kształtowanie logicznego myślenia, wyciągania wniosków,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania i etycznego przetwarzania informacji z różnych źródeł przy użyciu technologii informatycznych,
- rozwijanie umiejętności kreatywnego myślenia,
- kształtowanie umiejętności współpracy w zespole oraz odpowiedzialności za podjęte zadania.

4.2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe projektu interdyscyplinarnego proponuje się podzielić na: kształcące i wychowawcze.

4.2.1. Cele kształcące

Biorąc udział w projekcie interdyscyplinarnym, uczeń:

- wyraża swoje opinie, stawia hipotezy, zadaje pytania, argumentuje w języku włoskim,
- potrafi podjąć tematykę społeczną (emigracja i imigracja) i przedstawić ją w postaci komiksu lub filmu z wykorzystaniem języka włoskiego,
- potrafi sprawnie wyszukiwać i przetworzyć w sposób etyczny i bezpieczny potrzebne informacje, korzystając z różnych źródeł w tym z zasobów Internetu,
- jest odpowiedzialny za pracę własną i całego zespołu oraz aktywnie podejmuje się powierzonych mu zadań.

4.2.2. Cele wychowawcze

Uczeń dzięki udziałowi w projekcie rozwinię także kompetencje kluczowe oraz uniwersalne. Uczeń:

- doskonali umiejętność porozumiewania się w języku włoskim,
- pogłębia umiejętność korzystania ze współczesnych technologii informatycznych oraz przetwarzania informacji,
- wykazuje się logicznym myśleniem, łączeniem faktów, zauważaniem współzależności historycznych, ekonomicznych i społeczno-geograficznych,
- nabywa kompetencje społeczne i obywatelskie poprzez znajomość i rozumienie struktur polityczno-społecznych na przykładzie ruchów migracyjnych we Włoszech,
- poszerza kompetencje uczenia się, dzielenia się wiedzą oraz współpracy w zespole,
- rozwija autonomię, odpowiedzialność za własne działania oraz umiejętność oceny pracy własnej oraz grupy.

4.2.3. Cele szczegółowe dla uczniów

Cele kształcące

- uczy się wyrażać własną opinię, argumentować oraz debatować w języku włoskim,
- poznajemy słownictwo w języku włoskim związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną oraz geografią Włoch,
- uczy się w sposób etyczny i bezpieczny pozyskiwać i przetwarzać informacje z zastosowaniem współczesnych technologii informatycznych.

Cele wychowawcze

- uczy się debatować, argumentować, wypracowywać kompromis,
- potrafimy dzielić się wiedzą z innymi uczniami,
- bierzemy odpowiedzialność za własne działania oraz za pracę zespołu,
- umiemy dokonać autooceny, autorefleksji oraz ocenić pracę grupy.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny **Emigracja czy imigracja?** łączy język włoski z nauczaniem wiedzy o społeczeństwie, historii, geografii oraz informatyki. Tak szerokie spojrzenie na kształtowanie się kultury, języka oraz społeczeństwa włoskiego pozwoli uczniowi lepiej zrozumieć kraj, a także zbuduje motywację do jego języka nauki. Język włoski staje się dla ucznia narzędziem do zrozumienia świata, wyrażania własnych opinii, przemyśleń oraz dzielenia się nimi z innymi osobami.

5.1. Język włoski

W niniejszym scenariuszu projektu interdyscyplinarnego zostały uwzględnione założenia konstruktywizmu, konektywizmu oraz podejścia humanistycznego i holistycznego, na których opiera się program języka włoskiego dla III etapu edukacyjnego *Italiano con piacere* autorstwa Emilii Rutkowskiej. W myśl wyżej wspomnianych założeń nauczyciel nie przekazuje wiedzy, ale inspiruje do jej odkrywania. Uczniowie będą zachęceni do pracy w grupach, natomiast aktywizujące metody i techniki pracy wspierają ich w autonomicznym procesie dydaktycznym i rozwijaniu umiejętności uczenia się od siebie. Praca metodą projektu wzmacnia zaangażowanie ucznia, wspierając jego motywację do uczenia się języka włoskiego, który stanie się narzędziem do poznania bliskiego mu świata, podejmowania rozmaitych tematów, wymiany opinii i spostrzeżeń z rówieśnikami. Myśl przewodnia przedsięwzięcia znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawie programowej dla liceów oraz techników w zakresie tematycznym: człowiek, miejsce zamieszkania, edukacja, praca, życie prywatne, podróżowanie, kultura oraz państwo i społeczeństwo (problemy współczesnego świata).

5.2. Informatyka

Uczniowie w celu zrealizowania projektu będą uczyć się posługiwać darmowymi i ogólnie dostępnymi programami komputerowymi oraz wyszukiwać i przetwarzać informacje z różnych źródeł w tym z zasobów Internetu. Będą rozwijać umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów ze świadomym oraz bezpiecznym zastosowaniem TIK.

5.3. Wiedza o społeczeństwie

Zgodnie z podejściem holistycznym i humanistycznym uczeń ma się uczyć i rozwijać kompetencje kluczowe, miękkie i społeczne poprzez aktywności łączące wiedzę z różnych dziedzin. Wiedza o społeczeństwie jest przedmiotem interdyscyplinarnym łączącym elementy socjologii, nauk o polityce, nauk prawnych, elementów administracji, wiedzy o mediach i psychologii. W nawiązaniu do podstawy programowej uczestnik projektu będzie analizował i wyjaśniał prawidłowości zachodzące w życiu społecznym na przykładzie emigracji oraz imigracji. Zapozna się z podstawowymi kwestiami dotyczącymi stosunków międzynarodowych, będzie mógł wykorzystać zdobytą wiedzę oraz pozyskane informacje do interpretacji wydarzeń życia społecznego i politycznego. Młodzież mierząc się z tematem emigracji oraz imigracji, będzie mogła zwrócić uwagę na różne aspekty problemów życia codziennego, poszukując swoich rozwiązań. Uczniowie mogą także zapoznać się z tematyką łamania praw człowieka. Jednocześnie będą rozwijać umiejętność dyskusowania, obrony własnego stanowiska, współpracy w grupie. Udział w projekcie kształtuje również postawę obywatelską.

5.4. Historia

Dzięki interdyscyplinarności projektu uczniowie mają możliwość pełniejszego zrozumienia zagadnień i ich wzajemnego wpływu. Każda z dziedzin pozwala na spojrzenie na ten sam problem z innej perspektywy, poruszając inne aspekty. Przyczynia się to w dużej mierze do rozwoju samodzielności w myśleniu, umiejętności wyciągania wniosków i zauważania podobieństw, a także kształtowania zdolności rozumienia i wyjaśniania reguł rządzących przeszłością w zakresie: polityki, społeczeństwa,

gospodarki, kultury i religii. Uczniowie pogłębią wiedzę z zakresu ważnych wydarzeń historycznych dotyczących Polski, Włoch oraz świata. Uczniowie będą ćwiczyć umiejętność krytycznego odniesienia się do przeszłości, co pozwoli im lepiej zrozumieć teraźniejszość. Podjęty temat ma za zadanie rozbudzić w uczniach zainteresowanie własną przeszłością i przeszłością swojej rodziny. Uczniowie mogą kształtować więź z własnym krajem oraz rozwijać świadomość obywatelską zgodnie z założeniami podstawy programowej dla przedmiotu historia.

5.5. Geografia

Uczniowie będą mogli dostrzec relację pomiędzy ruchami migracyjnymi oraz imigracyjnymi na świecie, co także pomoże im je poznać oraz wykształci w nich poczucie przynależności oraz społecznego zrozumienia i tolerancji. Uczestnicy będą uczyli się wykorzystywać zdjęcia satelitarne i mapy w celu pozyskania informacji geograficzno-społecznych niezbędnych do realizacji niniejszego projektu. Będą wskazywać na pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie, a w szczególności w Europie.

5.6. Etyka/filozofia/lekcja wychowawcza

Interdyscyplinarność projektu umożliwi uczniom holistyczny rozwój wielu kompetencji, w tym także kluczowych oraz miękkich niezbędnych młodemu człowiekowi do przyszłego pełnego uczestnictwa w społeczeństwie. Zgodnie z założeniami podstawy programowej dla etyki i filozofii uczniowie będą podejmować tematykę etyki życia codziennego, poszanowania godności oraz indywidualności drugiego człowieka, etyki społecznej i politycznej. Edukacja filozoficzna rozwija w uczniach umiejętność dyskusowania o najważniejszych problemach i aspektach ludzkiego życia. Kształtuje tożsamość: indywidualną, społeczną oraz narodową. Podjęta w scenariuszu tematyka przyczynia się do rozwijania zdolności do samodzielnego i krytycznego myślenia.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące / technikum

6.2. Wiek uczniów

16–17 lat

6.3. Klasa

II–III

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności.

W zaproponowanym projekcie interdyscyplinarnym mogą wziąć udział wszyscy uczniowie uczęszczający do klas II–III liceum ogólnokształcącego / technikum. Praca metodą projektów stwarza możliwość wyrównania szans i równego zaangażowania w proces dydaktyczny wszystkich uczniów, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Praca w grupach pozwala uczniom na pełniejsze i swobodniejsze uczestnictwo w podejmowanych przedsięwzięciach i zadaniach. Każdy będzie czuł się potrzebny, a jego wkład w pracę zespołu zostanie doceniony poprzez ocenę koleżeńską i pozytywną ocenę końcową. Przedsięwzięcie to kładzie nacisk na mocne strony ucznia,

pozwała dostrzec i zauważyć potencjał każdego z uczestników. Jest to aspekt niezwykle istotny dla młodzieży ze SPE, która szczególnie jest wrażliwa i miewa zaniżone poczucie własnej wartości. Nauczyciel, znając swoich uczniów oraz ewentualne zalecenia zawarte w orzeczeniach i opiniach wydanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczne dostosowuje zaproponowane w scenariuszu techniki i metody pracy do potrzeb swoich uczniów. Wsparciem dla uczniów z ADHD (od ang. attention deficit hyperactivity disorder), afazją, dysleksją lub dysfunkcją słuchu może okazać się dodatkowy materiał wizualny uzupełniający przekaz ustny. Należy pamiętać o dostosowaniu ilustracji, zdjęć, napisów do indywidualnych potrzeb ucznia z dysfunkcją wzroku. Natomiast uczniowie zdolni powinni mieć możliwość podjęcia się dodatkowych zadań rozwijających ich potencjał. Można zaproponować wszystkim uczestnikom dodatkowe zadanie dla chętnych. W ramach pracy metodą lekcji odwróconej mogą poszukać informacji na temat ruchów migracyjnych i samodzielnie napisać krótką notatkę, którą zaprezentują na forum klasy.

6.5. Inne cechy odbiorów

Uczniowie liceum i technikum są ciekawi świata i chętnie podejmują się tematów dotyczących zagadnień społecznych oraz aktualnych wydarzeń. Dlatego podnoszony w scenariuszu problem wydaje się wychodzić naprzeciw zainteresowaniom młodego człowieka. Tym samym może wyraźnie wpłynąć na zwiększenie motywacji do uczenia się języka włoskiego. Interdyscyplinarność projektu pokazuje uczniowi wielowymiarowość zastosowania języka włoskiego w wielu dziedzinach wiedzy i w wielu aspektach życia.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Podczas realizacji projektu zostaną zastosowane następujące formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca całego zespołu klasowego.

7.2. Metody pracy

Metodą dominującą jest metoda projektu zachęcająca uczniów do kreatywnego poszukiwania rozwiązań, zadawania pytań, dyskusowania, a co za tym idzie rozwoju nie tylko sprawności językowych, ale również szeregu kompetencji kluczowych i społecznych.

W realizacji projektu będą zastosowane również następujące metody:

- dyskusja i dywanik pomysłów,
- burza mózgów,
- metoda odwróconej lekcji,
- mapa myśli.

W warunkach lekcji zdalnej wymienione wyżej metody i techniki są możliwe do zrealizowania przy wykorzystaniu technologii informatycznej, która odegra kluczową rolę. Uczniowie będą pracowali w grupach w breakout rooms utworzonych w ramach aplikacji Zoom lub Teams. Uczniowie mogą do porozumiewania się między sobą wykorzystywać drogę mailową lub dowolny komunikator. Rolą nauczyciela będzie

wspieranie uczniów oraz nadzorowanie właściwego wykorzystania czasu przeznaczonego na realizację zadań. W tym celu zaleca się, aby nauczyciel „odwiedzał” uczniów pracujących w podgrupach. W czasie pracy na forum klasowym warto wykorzystywać do lekcji czat. W ten sposób można nawet uczniów nieśmiałych zaangażować w dyskusję i zachęcić do wyrażania swojej opinii. Inną przydatną funkcją jest możliwość dzielenia się z uczniami ekranem, co daje możliwość wsparcia słowa obrazem, co ma znaczenie w przypadku młodzieży ze SPE, ale również ułatwia pozostałym uczniom zrozumienie komunikatu.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Inicjacja projektu przypadnie na drugi semestr, gdy na lekcjach języka włoskiego będą podejmowane tematy w podstawie programowej ujęte jako „państwo i społeczeństwo”. Projekt rozpocznie się po feriach zimowych na początku marca. Zostanie przeprowadzony interdyscyplinarnie w porozumieniu z nauczycielami języka włoskiego, informatyki, wiedzy o społeczeństwie lub historii, geografii, etyki lub filozofii lub z wychowawcą. Na pierwszym spotkaniu nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem projektu, zachęca do wzięcia w nim udziału. Wyjaśnia, na czym polega praca metodą projektu oraz podaje tzw. NaCoBeZu („na co będę zwracać uwagę”), czyli jakie działania i ich efekty będą podlegały ocenie.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

Na pierwszej lekcji nauczyciele spiszą wraz z uczniami kontrakt, w którym zostaną wyszczególnione zasady obowiązujące podczas pracy projektowej. Dobrą praktyką jest, aby uczniowie aktywnie mogli uczestniczyć w tworzeniu wspólnych zasad. Może się to odbyć poprzez wykorzystanie metody burzy mózgów. Należy pamiętać o tym, aby kontrakt został spisany w sposób zrozumiały dla ucznia oraz znalazł się w widocznym miejscu w klasie, umożliwiając im swobodne wracanie i konsultowanie się z jego zapisami.

Uczniowie po określeniu celu i zadań podzielą się na grupy. Nauczyciel powinien zadbać o zróżnicowanie ich tak, aby w skład każdej z nich wchodził uczeń ze SPE. W miarę możliwości uczniowie powinni mieć równe szanse do udziału w zaproponowanych zadaniach. Praca w grupach umożliwia wzajemne uczenie się od siebie oraz najlepsze wykorzystanie indywidualnego potencjału i mocnych stron każdego z uczniów.

8.3. Wybór tematu

Nauczyciel proponuje uczniom temat, ale to oni ostatecznie decydują, jakie zadania wykonają w ramach projektu. To uczestnicy biorą odpowiedzialność za zarządzanie projektem i rozplanowanie poszczególnych zadań. Rolą nauczyciela jest doradzanie i koordynowanie działań.

8.4. Podział na grupy

Uczniowie dzielą się na zespoły, które będą podejmowały się danych zadań. Nauczyciel powinien zadbać, aby grupy były zróżnicowane, co da możliwość uczenia się od siebie i najlepszego wykorzystania mocnych stron uczestników. Żaden z uczniów nie powinien zostać wykluczony z działań.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel z uczniami opracowuje harmonogram i ustala terminy wykonania poszczególnych zadań. Warto, aby koordynator pomógł w sposób realny ocenić czas potrzebny na wykonanie poszczególnych przedsięwzięć. Zadania zostają przydzielone grupom i uczniom z uwzględnieniem ich preferencji – powinny wspierać indywidualny rozwój, kładąc nacisk na ich mocne strony oraz uwzględniając zalecenia i opinie wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

8.6. Realizacja projektu

8.6.1. Język włoski

Na lekcji języka włoskiego uczniowie poznają słownictwo oraz zaznajamiają się (w domu) z tekstami/filmami poruszającymi bardzo powszechny we Włoszech problem emigracji i migracji. Praca rozpoczyna się metodą lekcji odwróconej. Obejrzenie lub przeczytanie materiału wcześniej stwarza wszystkim równe szanse uczestnictwa w lekcji. Młodzież indywidualnie według potrzeb może zapoznać się z materiałem wielokrotnie. Uczniowie z dysfunkcją słuchu mogą skorzystać z napisów do filmu lub transkrypcji przygotowanej przez nauczyciela. Przygotowuje on również kilka krótkich ćwiczeń związanych z filmem lub tekstem, mając na uwadze uczniów ze SPE. Ćwiczenia mogą być zróżnicowane pod względem trudności oraz zawierać opcje podstawowe i rozszerzone do wyboru.

Uczniowie na lekcji mogą samodzielnie lub w grupach poszukiwać odpowiedzi na postawione pytania, korzystając z metody dywanika pomysłów. Następnie podzielą się wiedzą oraz przedstawią swój punkt widzenia.

W warunkach lekcji zdalnej materiał do pracy samodzielnej zostanie przesłany uczniom e-mailem. Nauczyciel poda link do ewentualnego materiału audio-wideo. Zajęcia będą się odbywały poprzez platformę Zoom lub Teams. Uczniowie pracujący w grupach będą dyskutować w „pokojach” breakout rooms.

8.6.2. Historia i geografia

Na lekcji historii i geografii młodzież przeanalizuje różne aspekty, przyczyny i skutki ruchów migracyjnych ludności w Europie. Rezultatem tych poszukiwań i badań mogą być mapy myśli stworzone przez uczniów zawierające hasła w języku włoskim. Uczniowie z dyseksją lub problemami w pisaniu mogą skorzystać z darmowej aplikacji do tworzenia map myśli (FreeMind) – posłużą one jako plan do przygotowania komiksu lub filmu oraz scharakteryzowania w języku włoskim ich bohaterów. W zależności od indywidualnych możliwości uczniowie mogą przygotować prostsze i krótsze lub bardziej rozbudowane opisy.

8.6.3. Lekcja wychowawcza / etyka / filozofia

Uczniowie na lekcji wychowawczej lub etyki/filozofii podejmują i dyskutują na temat emigracji oraz imigracji. Dyskusja toczy się w nawiązaniu do programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, co wpływa na kształtowanie określonych postaw młodzieży. Warto odwołać się do wartości, poszanowania dla godności i wolności człowieka.

Dyskusja stanie się inspiracją do stworzenia przez uczniów propozycji dialogów, które znajdą się w komiksie, lub napisów w filmie.

8.6.4. Informatyka

Na informatyce uczniowie stworzą komiks / film animowany przedstawiający losy emigrantów/imigrantów. Komiks będzie opatrzony komentarzami w języku włoskim. Każdy będzie zaangażowany w proces tworzenia w sposób wspierający mocne strony i predyspozycje. Należy również pamiętać, że uczestnictwo w projekcie stwarza możliwość podjęcia się nowych aktywności i nowych wyzwań, w których mają prawo wziąć udział wszyscy chętni uczniowie.

8.7. Prezentacja wyników

Każda z grup wybiera swój sposób zaprezentowania w języku włoskim wyników spośród następujących mediów:

- komiks interaktywny,
- komiks papierowy,
- film animowany/rysunkowy.

Prace zostaną zaprezentowane społeczności szkolnej pod koniec kwietnia w związku ze Świętem Unii Europejskiej przypadającym na początek maja.

8.8. Ewaluacja

Ewaluacji zostaną poddane działania uczniów, ich zaangażowanie w projekt. Będą oni również sami oceniali swoje postępy oraz pracę własnego zespołu.

9. Regulamin/kontrakt

Należy pamiętać o sformułowaniu kontraktu w języku zrozumiałym dla ucznia. Powinien on zawierać następujące treści:

1. Tytuł projektu: Emigracja czy imigracja?
2. Cele ogólne: rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, podejmowania decyzji i odpowiedzialności za projekt. Poszerzanie słownictwa w języku włoskim w zakresie zagadnień związanych z emigracją i imigracją widzianych przez pryzmat różnych aspektów: historycznych, geograficznych, wiedzy o społeczeństwie, etycznych/filozoficznych.
3. Odbiorcy projektu: uczniowie II–III klasy liceum ogólnokształcącego / technikum.
4. Treści projektu: język włoski, wiedza o społeczeństwie, historia, geografia, informatyka, etyka/filozofia, program profilaktyczno-wychowawczy szkoły.
5. Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu: początek marca – koniec kwietnia.
6. Uczestnicy projektu: uczniowie II–III klasy liceum ogólnokształcącego / technikum.
7. Koordynator projektu: nauczyciel języka włoskiego.
8. Zobowiązania: nauczyciel staje się koordynatorem i doradcą, uczniowie autonomicznie odpowiadają za efekty projektu.

9. Prawa: Każdy uczeń ma prawo wziąć udział w projekcie i aktywnie realizować postawione cele i zadania. Żaden z nich nie może zostać wykluczony z udziału w projekcie. Po zakończeniu zostanie wystawiona ocena pozytywna w oparciu o mocne strony uczestników. Uczniowie mają także prawo do poszanowania ich indywidualności i godności.
10. Data zawarcia kontraktu: początek marca.
11. Podpisy: nauczycieli oraz uczniów.

10. Ocenianie

Uczniowie zostaną ocenieni zgodnie z ustalonym na początku projektu kryteriami. Będą to:

- praca w grupie, dzielenie się wiedzą, pomoc innym,
- terminowe wywiązywanie się z podjętych działań,
- doprowadzanie zadań do końca,
- wkład ucznia w zadania oraz staranność wykonanych prac.

Każdy uczeń, który weźmie udział w projekcie, otrzyma ocenę pozytywną. Nauczyciel w myśl oceniania kształtującego przekaze każdemu z nich informację zwrotną na temat jego mocnych stron oraz kierunku, w jakim powinien się dalej rozwijać.

Uczniowie ze SPE np. z dysleksją, niepełnosprawnościami utrudniającymi koordynację ruchową, dysfunkcją wzroku nie będą oceniani za estetykę wykonanych prac, ale za zaangażowanie w projekt.

11. Ewaluacja

Uczniowie dokonają autoewaluacji oraz ewaluacji swojej grupy za pomocą arkusza „tabeli sukcesu”. Odpowiedzą na zamiesznone niżej pytania:

Arkusz do autoewaluacji:

- Co mi się udało w projekcie, z czego jestem dumny?
- Co mi nie poszło, gdzie mogłem zrobić coś lepiej?
- Jakie wyciągam wnioski, jak powinienem pracować, co mogę zrobić inaczej, aby być dumnym z siebie?

Arkusz do ewaluacji grupy:

- Co nam się udało w projekcie, z czego jesteśmy dumni?
- Co nam nie poszło, gdzie mogliśmy zrobić coś lepiej?
- Jakie wyciągamy wnioski, jak powinniśmy pracować, co możemy zrobić inaczej, aby być dumnymi z siebie?

12. Materiały pomocnicze

- dostęp do Internetu oraz komputer,
- słowniki polsko-włoskie, włosko-polskie (papierowe oraz internetowe, aplikacje),
- smartfon / aparat fotograficzny / kamera (wystarczy jedna na grupę, sprzęt może zostać wypożyczony ze szkoły lub od nauczyciela) w przypadku tworzenia filmu,
- materiały piśmiennicze, karton, kredki, mazaki w przypadku tworzenia komiksu metoda tradycyjną, lub filmu animowanego,
- arkusz autoewaluacji przygotowany przez nauczyciela.

13. Komentarz metodyczny

Nauczyciel języka włoskiego może skorzystać z darmowej strony edpuzzle.com (dostęp: 8.11.2022), która umożliwia utworzenie pytań do filmów dostępnych na YouTube. Będzie się on zatrzymywał samoistnie w momentach, w których będą wyświetlały się pytania lub zadania dla ucznia. Istnieje możliwość ponownego odsłuchania danego fragmentu lub pominięcia pytania. Innym pomysłem jest poproszenie młodzieży pracującą w grupach o ułożenie kilku pytań do przedstawionego filmu lub tekstu. Wówczas na lekcji uczniowie wymieniają się między grupami zestawami pytań, na które postarają się odpowiedzieć. Rezultaty zostaną zaprezentowane i omówione na forum klasy.

W przypadku zajęć zdalnych do wykonania mapy myśli można wykorzystać darmową aplikację FreeMind. Burzę mózgową można przeprowadzić poprzez sekcję chat lub wykorzystać stronę internetową brainstormer.online (dostęp: 8.11.2022).

14. Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 24.02.2022).

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 KB; dostęp 24.02.2022).

Rutkowska E., 2021, *Italiano con piacere. Program nauczania języka włoskiego dla trzeciego etapu edukacyjnego w szkole branżowej I i II stopnia*, Warszawa: ORE.

Rutkowska E., 2021, *Poradnik metodyczny do III etapu edukacyjnego, liceum/technikum. Język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy II.1 – język włoski*, Warszawa: ORE.

Lekcja odwrócona

Bober J., Chojecki K., Mankiewicz L., 2020, *Metoda odwróconej lekcji*, superbelfrzy.edu.pl (dostęp: 30.11.2021).

Janicki B., 2016, *Lekcja odwrócona*, ore.edu.pl (dostęp: 30.11.2021).

Emilia Rutkowska – nauczycielka dyplomowa języka włoskiego w Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 2 w Łodzi, lektor oraz egzaminator języka włoskiego w Centrum Językowym Politechniki Łódzkiej. Dyplomowany coach językowy, magister italianistyki oraz filologii klasycznej. Absolwentka studiów podyplomowych „Metodyka – dydaktyka nauczania języka włoskiego z wczesnoszkolnym nauczaniem języka włoskiego”. Organizator konkursów o tematyce włoskiej oraz festiwalu Piosenki Włoskiej *San Sopočka Remo*. Autorka programów nauczania języka włoskiego oraz materiałów dydaktycznych. Metodyk w projekcie „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do języków obcych – (język włoski)”.